

ප්‍රේෂණ
11

තෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2023

විෂයය :- බුද්ධ ධර්මය I, II

පාසලේ නම :

ඇතුළත්වීමේ අංකය :

කාලය : පැය 3 විනාඩි 10

I පත්‍රය

- සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 - ප්‍රශ්න අංක 1 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවල 1, 2, 3, 4 පිළිතුරුවලින් වඩාත් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැලපෙන පිළිතුර තෝරා සැපයෙන පිළිතුරු පත්‍රයේ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති කව අතුරෙන් ඔබ තෝරාගත් පිළිතුරෙහි අංකයට සැසඳෙන කවය තුළ (X) ලකුණ යොදන්න.
- (01) "මෙවන් පුතෙකු ලද මවෙක් පියෙක් නිවුණෝ වෙති." යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළේ,
 - i. මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී දේවිය විසිනි.
 - ii. යශෝදරා දේවිය විසිනි.
 - iii. කිසා ගෝතමී දේවිය විසිනි.
 - iv. විශාඛා සිවුදේවිය විසිනි.
 - (02) "බඹරා මල නොතලා රොන් ගන්නා සේ, හික්ෂුන් වහන්සේ සමාජයට බරක් නොවන ආකාරයෙන් ප්‍රත්‍ය පහසුකම් සපයා ගන්නා ලෙස බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සේක." එහි ප්‍රත්‍ය පහසුකම් පිළිවෙළින් දැක්වෙන්නේ,
 - i. චීවර, පිණ්ඩපාන, සේනාසන, ගිලන්පස යි.
 - ii. පිණ්ඩපාන, චීවර, සේනාසන, ගිලන්පස යි.
 - iii. චීවර, සේනාසන, පිණ්ඩපාන, ගිලන්පස යි.
 - iv. ගිලන්පස, පිණ්ඩපාන, චීවර, සේනාසන යි.
 - (03) බුදු දහමේ පෙන්වා දෙන ආකාරයට බෞද්ධයකු වීමේ පළමු පියවර ලෙස සැලකෙන්නේ,
 - i. සද්ධාසම්පන්න වීමයි.
 - ii. බුදුන් සරණ යාමයි.
 - iii. දහම් සරණ යාමයි.
 - iv. තෙරුවන් සරණ යාමයි.
 - (04) ජලයේ පාසි දක්නට ඇත්නම් ඒ තුළ කිසිවක් නොපෙනේ. එමෙන්ම සිතෙහි උදාසීන බව පවතී නම් පාඩම් කළ දෙය මතකයට නොඑයි. එහි උදාසීන කම යනුවෙන් පෙන්වා දී ඇත්තේ,
 - i. කාමච්ඡන්දය යි.
 - ii. ව්‍යාපාදය යි.
 - iii. ථීනම්ද්දය යි.
 - iv. උද්දච්ච කුක්කුච්චය යි.
 - (05) ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දැකීමේ නුවණ බුදු දහමේ හඳුන්වා ඇත්තේ පඤ්ඤා යනුවෙනි. එම තත්ත්වය ලබා ගැනීමට කළ යුත්තේ පඤ්ඤා භාවනාව වැඩීමයි. එම භාවනාව වන්නේ,
 - i. බුද්ධානුස්සති භාවනාව යි.
 - ii. ආනාපානසති භාවනාව යි.
 - iii. මෛත්‍රී භාවනාව යි.
 - iv. විපස්සනා භාවනාව යි.
 - (06) ආගමික ජාතික වශයෙන් ලක් ඉතිහාසයේ නව පරිච්ඡේදයක් සනිටුහන් කළ වැලිවිට අසරණ සරණ හිමියන් ඇතුළු පිරිස ලක්දිවට උපසම්පදාව රැගෙන ආවේ,
 - i. බුරුමයෙනි.
 - ii. ඉන්දියාවෙනි.
 - iii. කාශ්මීරයෙනි.
 - iv. මාලදිවයිනෙනි.
 - (07) වැසි සමයේ මසුන් අල්ලා නොගෙන පසුව සිඳිහිය විල දෙස බලා පසුතැවිලි වන කොස්වා ලිහිණියෙකු මෙන් තැවෙන්නේ හේතුවෙනි.
 - i. ළමා කාලයේ ඉගෙන නොගැනීම
 - ii. තරුණ කාලයේ ධනය රැස්කර නොගැනීම
 - iii. බඹසර නොහැසිරීම
 - iv. සුදුසු කල සුදුසු දේ නොකිරීම
 - (08) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ දැක්වෙන ආකාරයට හෝග විනාශයට හේතු වන කරුණු,
 - i. හතරකි.
 - ii. පහකි.
 - iii. හයකි.
 - iv. හතකි.
 - (09) සද්දසා නමස්කාරයෙහි බටහිර දිශාව ලෙස තෝරාගෙන ඇත්තේ,
 - i. ගුරු සිසු සබඳතාව යි.
 - ii. ස්වාමි භාර්යා සබඳතාව යි.
 - iii. හිහි පැවිදි සබඳතාව යි.
 - iv. හිත මිතුරු සබඳතාව යි.
 - (10) මිනිසුන්ගේ අංග ලක්ෂණ බලා අනාවැකි ප්‍රකාශ කළ හැකි වූව ද, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පා සලකුණු බලා අනාවැකියක් ප්‍රකාශ කිරීමට නොහැකි වූ බමුණා වූයේ,
 - i. කොණ්ඩඤ්ඤ බමුණා ය.
 - ii. ලෝණ බමුණා ය.
 - iii. අග්ගික භාරද්වාජ බමුණා ය.
 - iv. සෝණදණ්ඩ බමුණා ය.

- (11) "සමග්ගා හෝත මා විවදන" යන බුද්ධ දේශනාවේ අදහස වන්නේ,
 i. සමගි වී විවාද කරන්න. ii. සමගිවන්න විවාද නොකරන්න.
 iii. විවාද නොකරන්නා සමගි වේ. iv. සමගිය ම යහපති.
- (12) දෙවන ආත්ම භවයෙන් පසු කවර හෝ ආත්ම භවයක දී විපාක දෙන කර්මය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ,
 i. දිට්ඨධම්මචේදනීය කර්මය ii. උපපජ්ජචේදනීය කර්මය
 iii. අපරාපරියචේදනීය කර්මය iv. අහෝසි කර්මය
- (13) බුදු දහමේ පංච උපාදන ස්කන්ධ ඉගැන්වීමේ දී රූප ස්කන්ධය හඳුන්වා දී ඇත්තේ,
 i. දිය බුබුලකටය. ii. පෙණපිඩකටය. iii. මිරිඟුවකටය. iv. කෙසෙල් කඳකටය.
- (14) වෛත්ය නිර්මාණයේ දී ගර්භයේ ස්වරූපය අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර කීයක් දක්නට ලැබෙන්නේ ද?
 i. හතරකි. ii. පහකි. iii. හයකි. iv. අටකි.
- (15) "ඔබ වහන්සේ පැවිදි වූයේ කවරෙකු උදෙසා ද? ඔබ වහන්සේගේ ගුරුතුමා කවුරුන් ද? කාගේ දහමක් ඔබ රැවි කරන්නේ ද?" යන සංවාදය සිදු වූයේ,
 i. උපතිස්ස පරිබ්‍රාජකයා - අස්සපි මහරහතන් වහන්සේ අතර ය.
 ii. කෝලිත පරිබ්‍රාජකයා - අස්සපි මහරහතන් වහන්සේ අතර ය.
 iii. සංජය පරිබ්‍රාජකයා - මුගලන් මහරහතන් වහන්සේ අතර ය.
 iv. කෝලිත පරිබ්‍රාජකයා - සැරියුන් මහරහතන් වහන්සේ අතර ය.
- (16) බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ දී වතුරාර්ය සත්‍ය ඇතුළත් දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය දේශනා කළේ,
 i. ඇසළ පුර පසළොස්වක පොහොය දිනක දී ය.
 ii. වෙසක් පුර පසළොස්වක පොහොය දිනක දී ය.
 iii. පොසොන් පුර පසළොස්වක පොහොය දිනක දී ය.
 iv. වඵ් පුර පසළොස්වක පොහොය දිනක දී ය.
- (17) බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත්වී සති හතක් විවිධ ස්ථානවල ගත කළ සේක. එහි දී කළගුණ සැලකීමක් වශයෙන් ඇසතු බෝධිය දෙස බලා සිටියේ,
 i. පළමු සතියේ දී ය. ii. දෙවන සතියේ දී ය.
 iii. තුන්වන සතියේ දී ය. iv. හතරවන සතියේ දී ය.
- (18) බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ අවස්ථාවන්හි දී හිලන් වූ හික්ෂුන් වෙත වැඩම කොට පිරිත් දේශනා කළ සේක. එලෙස ගිරිමානන්ද හිමියන්ට දේශනා කළ සූත්‍රයේ ලෙඩ රෝග සෑදෙන ආකාර දක්වා ඇත.
 i. දෙකක් ii. හතරක් iii. පහක් iv. අටක්
- (19) ශාසන ඉතිහාසයේ පැවති ධර්ම සංගායනා අතරින්, පුස්තකාරූඪ සංගීතීය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ,
 i. පළමු ධර්ම සංගායනාව යි. ii. දෙවන ධර්ම සංගායනාව යි.
 iii. තුන්වන ධර්ම සංගායනාව යි. iv. හතරවන ධර්ම සංගායනාව යි.
- (20) වෛත්ය නිර්මාණයේ දී ගර්භයේ ස්වරූපය අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර කීයක් දක්නට ලැබෙන්නේ ද?
 i. හතරකි. ii. පහකි. iii. හයකි. iv. අටකි.
- (21) සිංහල සාහිත්‍යයේ මහා කාව්‍ය ග්‍රන්ථයක් වන කවි සිළුමිණ ග්‍රන්ථය රචනා කරන ලද්දේ,
 i. පළමුවන පරාක්‍රමබාහු රජු ය. ii. දෙවන පරාක්‍රමබාහු රජු ය.
 iii. තුන්වන පරාක්‍රමබාහු රජු ය. iv. තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල හිමි ය.
- (22) බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි කාලයේ සජ්ඣ අපරිභානී ධර්ම අනුගමනය කළේ,
 i. වජ්ජි රජ දරුවන් ය. ii. අජාසත් රජු ය.
 iii. බිම්බිසාර රජු ය. iv. සුද්දෝධන රජු ය.
- (23) ලොචතුරු සුවයේ පදනම වන්නේ,
 i. ප්‍රඥාව යි. ii. සමාධිය යි. iii. ශීලය යි. iv. සම්මා දිට්ඨිය යි.
- (24) ආලවක යක්ෂයා දමනය කිරීමෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කවර ගුණයක් ප්‍රකට වන්නේ ද?
 i. තාදී ගුණය ii. පුරිසධම්ම සාරථී ගුණය
 iii. ඉට්ඨිමේ ගුණය iv. යථාචාරී තථාකාරී ගුණය
- (25) බුදුරජාණන් වහන්සේ "බ්‍රහ්ම දණ්ඩය" පැනවීමට අනුදැන වදාළේ,
 i. කෝකාලික හික්ෂුට ය. ii. අංගුලිමාල තෙරුන් වහන්සේට ය.
 iii. ඡන්ත තෙරුන් වහන්සේට ය. iv. සුහද හික්ෂුට ය.

- (26) සම්මා සම්බුද්ධ, පච්චේක බුද්ධ, අරහන්ත බුද්ධ යනු,
 i. ත්‍රිවිධ වෛත්‍යය යි. ii. තුන්තරා බෝධිය යි.
 iii. ත්‍රිවිධ බුදුවරු යි. iv. තෙරුවන යි.
- (27) “දුරංගමං ඒක වරං...” යන ගාථාවෙන් අදහස් වන්නේ,
 i. සෘද්ධියෙන් වැඩම කරන ස්වාමීන් වහන්සේ යි.
 ii. දුර ගමන් යන දුම්රිය යි.
 iii. දුර වැඩම කරන ස්වාමීන් වහන්සේ යි.
 iv. දුර ගමන් කරන සිත යි.
- (28) 1864 සැප්තැම්බර් 17 වැනි දින උපත ලබන්නේ,
 i. මිගෙට්ටුවත්තේ ගුණානන්ද හිමි ය. ii. හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට්තුමා ය.
 iii. රේණුකානේ වන්දවිමල හිමි ය. iv. අනගාරික ධර්මපාලතුමා ය.
- (29) “බෞද්ධයාගේ අත්පොත” ලෙස හැඳින්වෙන්නේ,
 i. පිරිත් පොත් වහන්සේ යි. ii. ජාතක පොත් වහන්සේ යි.
 iii. ලෝවැඩ සගරාව යි. iv. ධම්මපදය ග්‍රන්ථය යි.
- (30) ලෝවැඩ සගරාව රචනා කරන ලද්දේ,
 i. තොටගමුවේ රාහුල හිමි ය. ii. විදාගම මෙත්‍රී හිමි ය.
 iii. වෑන්තුවේ හිමි ය. iv. මිගෙට්ටුවත්තේ ගුණානන්ද හිමි ය.
- (31) මෙලොව දියුණුවට හේතු වන කරුණු හතරක් පිළිබඳව බුද්ධ දේශනාවක ඉගැන්වේ. එම සූත්‍රය වන්නේ,
 i. අග්ගික භාරද්වාප සූත්‍රය යි. ii. මංගල සූත්‍රය යි.
 iii. ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රය යි. iv. පරාභව සූත්‍රය යි.
- (32) “ස්වාමීන් වහන්ස ඛොහෝ බමුණන් පැමිණ ඔවුහු තම තමන්ගේ ආගමික මතයම පවසති. එයම ප්‍රශංසා කරති. අනුන්ගේ මතයට ගරහති. හෙලා දකිති.” මෙසේ පැවසුවෝ කවරහු ද?
 i. ශාක්‍ය වංශිකයන් ii. කෝලිය වංශිකයන්
 iii. කාලාම වෑසියන් iv. රජගහනුවර වෑසියන්
- (33) “වැව යි දාගැබ යි ගම යි පන්සල යි” යන්නෙන් නිරූපණය වන්නේ,
 i. වැව් හඳුනා තාක්ෂණය පිළිබඳව යි.
 ii. පන්සල හඳුනා වැඩ පිළිවෙළ පිළිබඳව යි.
 iii. වැව දාගැබ පන්සල එක ළඟ පැවතිය යුතු බව යි.
 iv. ආර්ථික හා අධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය පිළිබඳව යි.
- (34) බුදු දහමේ උගන්වන සතර බ්‍රහ්ම විහරණ ලෙස පිළිවෙලින් සඳහන් වන්නේ,
 i. කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා, මෙත්තා යි.
 ii. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා යි.
 iii. මෙත්තා, මුදිතා, කරුණා, උපේක්ෂා යි.
 iv. මෙත්තා, උපේක්ෂා, මුදිතා, කරුණා යි.
- (35) බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සුභ මානවකයාට දේශනා කළ සූත්‍රය වන්නේ,
 i. වුල්ලකම්ම විහංග සූත්‍රය යි. ii. ධම්මවක්කප්වත්තන සූත්‍රය යි.
 iii. මංගල සූත්‍රය යි. iv. ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රය යි.
- (36) පටිච්ච සමුප්පාද ඉගැන්වීම අනුව තණ්හාව නිසා ඇතිවේ.
 i. භවය ii. උපාදානය
 iii. දුක iv. වේදනාව
- (37) බුදු දහමේ උගන්වන ආකාරයට ලෝකයේ බලවත්ම රෝගය ලෙස සැලකෙන්නේ,
 i. පිළිකාව යි. ii. වක්‍රගඩු රෝගය යි.
 iii. හෘදරෝගය යි. iv. බඩහින්න යි.
- (38) පළමු ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් “දීඝ නිකාය” පැවරුනේ කුමන භාණක පරපුරකට ද?
 i. සැරියුන් තෙරණුවන් ඇතුළු පිරිසට ය.
 ii. අනුරුද්ධ තෙරණුවන් ඇතුළු පිරිසට ය.
 iii. මහා කාශ්‍යප තෙරණුවන් ඇතුළු පිරිසට ය.
 iv. ආනන්ද තෙරණුවන් ඇතුළු පිරිසට ය.

- (39) මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ලක්දිවට පැමිණ පළමුව දේශනා කළ සූත්‍රය වන්නේ,
 i. ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රය යි. ii. චූල්ලහත්ථි පදෝපම සූත්‍රය යි.
 iii. අනත්ත ලක්ඛණ සූත්‍රය යි. iv. මහා මංගල සූත්‍රය යි.
- (40) බොරැල්ලේ ගෝතමී විහාරයේ සිතුවම් අඳින ලද්දේ,
 i. රිචඩ් හෙන්රිකස් මහතා ය. ii. එම්.සාලිස් මහතා ය.
 iii. ජොර්ජ් කීට් මහතා ය. iv. ඇල්බට් ධර්මසිරි මහතා ය.

* *

II පත්‍රය

- පළමුවන ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න. පළමුවන ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද, තෝරා ගන්නා අනෙක් ප්‍රශ්නයට ලකුණු 10 බැගින් ද, හිමි වේ.

(1)

- කෝට්ටේ යුගයේ රචිත කාව්‍යශේධරය ග්‍රන්ථය රචනා කරන ලද්දේ කවුරුන් විසින් ද?
- බුදුදහමේ පෙන්වා දෙන නොකළ යුතු වෙළඳාම් පහෙන් **දෙකක්** ලියන්න.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ ව්‍යග්ඝපජ්ජ සූත්‍රය දේශනා කළේ කවුරුන් උදෙසා ද?
- සිව් බඹ විහරණ නම් කරන්න.
- ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රයේ සඳහන් සම්මා වායාමය හෙවත් යහපත් උත්සාහයන් **දෙකක්** ලියන්න.
- සිද්ධහත් කුමරුගේ ශිෂ්‍ය පීචිතයෙන් ගත හැකි ආදර්ශ **දෙකක්** ලියන්න.
- හික්ෂුන් වහන්සේ ගිහි ජනතාව උදෙසා සිදු කරන ආගමික සේවාවන් **දෙකක්** ලියන්න.
- දහම් ගුණයන්හි "අකාලික ගුණ" යන්නෙහි සරල අර්ථය ලියන්න.
- භාවනාවේ ප්‍රධාන කොටස් **දෙක** නම් කරන්න.
- "අල්පේච්ඡ" යන්නෙහි අර්ථය ලියන්න.

(ලකුණු 2x10=20)

(2)

- බුදුරජාණන් වහන්සේ මුහුණ දුන් අභියෝග **දෙකක්** ලියන්න.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ දක්නට ලැබුණු ගුණ අනන්ත යි. ඒ අතරින් **එකක්** පැහැදිලි කරන්න.
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණයන් මගින් ශිෂ්‍ය පීචිතය සාර්ථක කර ගැනීමට හේතු වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(3)

- සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ සඳහන් ස්වාමී භාර්යා සබඳතාව පෙන්වා දුන් දිසාව නම් කරන්න.
- ස්වාමියාගෙන් භාර්යාවට ඉටුවිය යුතු යුතුකම් පහෙන් **තුනක්** ලියන්න.
- ස්වාමී භාර්යා යුතුකම් ඉටු කිරීම තුළින් යහපත් පටුල් පීචිතයක් ගත කළ හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(4)

- ශාසන ඉතිහාසය තුළ පවත්වන ලද දෙවන ධර්ම සංගායනාවට මුල් වූ හේතුව පැහැදිලි කරන්න.
- දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වූ කාලය, ප්‍රධානත්වය හා දායකත්වය දැරුවන් කවුරුන් ද?
- "චිතයෝ නාම සාසනස්ස ආයු" චිතය ශාසනයේ ආයුෂය වේ. යන්න ධර්ම සංගායනා ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(5)

- "**තතං කම්මං තතං සාධු**" යන ගාථාව සම්පූර්ණ කරන්න.
- එම ගාථාවේ සරල අදහස ලියා දක්වන්න.
- සමාජයේ පිටත් වන සෑම පුද්ගලයකුටම ධම්ම පදය ග්‍රන්ථය තුළින් උපදෙස් ලබා දී ඇත. ඒ බව පෙන්වා දෙමින් කරුණු දක්වන්න.

(6)

- බුද්ධ කාලීන භාරතයේ දස පැවති ප්‍රධාන පාලන ක්‍රම දෙක නම් කරන්න.
- සඵත අපරිභානි ධර්ම අතරින් **තුනක්** ලියන්න.
- සඵත අපරිභානි ධර්ම අනුගමනය කරමින් යහපත් රාජ්‍යය පාලනයක් ඇති කරගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(7) පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් **දෙකක්** තෝරා කෙටි සටහනක් ලියන්න.

i. සඳකඩ පහණ	ii. දසරාජ ධර්ම
iii. අනගාරික ධර්මපාලතුමා	iv. ත්‍රිලක්ෂණය

(ප්‍රශ්න අංක 2 සිට 6 දක්වා i කොටසකට ලකුණු 02 යි, ii කොටසකට ලකුණු 03 යි, iii කොටසකට ලකුණු 05 යි.)